

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Вељка Јовановића, МА, под називом:

Ефекат срећног и дисфоричног афекта и вулнерабилности за депресију на процес пажње: студија очних покрета

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовео комисију 20. 4. 2012., Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду   2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: др Зденка Нововић, ванредни професор за ужу научну област Психологија, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, 28. 5. 2009., ментор др Љиљана Михаић, доцент за ужу научну област Психологија, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, 10. 12. 2007., председник комисије др Петар Милин, ванредни професор за ужу научну област Психологија, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, 28. 5. 2009. др Александра Недић, ванредни професор за ужу научну област Психијатрија, Медицински факултет, Универзитет у Новом Саду, 1. 9. 2009.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Вељко (Стеван) Јовановић   2. Датум рођења, општина, држава: 8. 5. 1984., Карловац, Хрватска   3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Филозофски факултет, Одсек за психологију, Универзитет у Новом Саду, Дипломирани психолог - мастер   4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2008., Докторске студије психологије   5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: 6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Ефекат срећног и дисфоричног афекта и вулнерабилности за депресију на процес пажње: студија очних покрета

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација је написана на 142 стране, састоји се од 7 поглавља и садржи 4 слике, 4 графика, 3 фигуре, 16 табела, 229 референци и 15 прилога.

Поред резимеа на српском (3-4 страна) и енглеском језику (5-6 страна), дисертацију чине следећа поглавља:

Теоријски део (7-46 страна) – у којем су представљена савремена становишта о односу између емоционалног и когнитивног функционисања, релевантни делови Теорије проширења и изградње и Бекове теорије депресије. Приказана су савремена схватања природе повезаности између емоција, когнитивне вулнерабилности за депресију и процеса пажње. Резултати досадашњих истраживања, која су се бавила испитивањем утицаја различитих емоционалних стања и когнитивне вулнерабилности за депресију на процес пажње, описани су такође у једном од поглавља.

Емпиријски део (47-66) – који обухвата следеће целине: проблем и циљеви истраживања, узорак, инструменти, експериментални део истраживања (поступак индукције емоција, визуелни стимулуси, eye-tracking систем и процедура, поступак анализе података).

Резултати истраживања (67-86) – приказ добијених резултата у складу са постављеним циљевима и формулисаним претпоставкама о ефектима позитивног и негативног афекта и вулнерабилности за депресију на процес пажње.

Дискусија (87-105 страна) – тумачење добијених резултата и њихова интеграција са налазима претходних истраживања, разматрање предности и ограничења спроведеног истраживања, давање смерница за будућа истраживања, и теоријских и практичних импликација.

Закључци (106-107 страна)

Литература (108-127 страна)

Прилози (128-142 страна)

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Уводни део одликује лакоћа писања о врло комплексним темама које задиру у више психолошких области. Кандидат показује да суверено влада терминологијом, теоријским поставкама и конструктима, те актуелним емпиријским налазима: из клиничке психологије (када говори о вулнерабилности за депресију); из позитивне психологије (када се бави Теоријом проширења и изградње); из психологије когнитивних процеса и емоција (када разматра релације емоција и пажње). При томе, у уводу су описане све релевантне теме којима се читалац уводи у проблем истраживања и то фокусирано, без сувишних дигресија. Вредан похвала је и стил који, мада следи сва правила научног писања, није без личног печата и ауторовог става.

Проблем истраживања је прецизно и јасно описан. Мада је изузетно комплексан, аутор успева да га представи на разумљив начин. При томе, поштована су сва методолошка начела, варијабле су логички изведене, сам дизајн је адекватно одабран, циљеви истраживања и очекивања од резултата доведени су у везу са теоријским поставкама и резултатима досадашњих истраживања.

Методолошки елементи истраживања (циљеви, хипотезе, варијабле, инструменти) су јасно и прецизно формулисани, најпримеренији су начин одговарања на научно питање дефинисано у проблему. Резултати су представљени у складу са тренутно важећим стандардима.

Дискусија је написана интелигентно, фокусирано и систематично. Посебна вредност дискусије је непристрасност. Аутор се не устручава да отворено пише о негативним резултатима, јер они такође развијају знања у научној области. Такође, отворено изношење, не само предности и научног доприноса који се спроведеним истраживањем остварује, већ и ограничења истраживања и сугестија за будућа истраживања, указују на научну зрелост, компетентност и научну отвореност аутора.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

- Novović, Z., Mihić, Lj., Tovilović, S., & Jovanović, V. (2008). Relations among positive and negative affect, dysphoria and anxiety. *Psihologija*, 41(4), 413-435.
- Novović, Z., Mihić, Lj., Tovilović, S., Jovanović, V., & Biro, M. (2011). Psihometrijske karakteristike Bekove skale depresivnosti na uzorku studenata u Srbiji. *Psihologija*, 44(3), 225-243.
- Novović, Z., Mihić, Lj., Jovanović, V., & Biro, M. (2009). *Relations between cognitive and psychiatric constructs of vulnerability to depression*. Poster presented at the 39th Annual Congress of the European association for Behavioural and Cognitive Therapies (EABCT), 16-19. IX, Dubrovnik: Croatia. Book of abstracts p. 149
- Novović, Z., Mihić, Lj., Jovanović, V., & Tovilović, S. (2011). *White Bear Against Experiential Avoidance: Factors of Negative Thinking on the Scrambled Sentences Test (SST)*. Poster presented at the 41st Annual Congress of the European association for Behavioural and Cognitive Therapies (EABCT), 31. VIII-3. IX, Reykjavik: Iceland. Book of abstracts pp. 283-284.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Резултати описаног истраживања су показали да лабораторијски изазван афекат нема робустан ефекат на опсег пажње, као и да се негативне пристрасности пажње не испољавају код особа вулнерабилних за депресију. Тиме се ово истраживање сврстава у ред оних који указују на то да или когнитивне пристрасности код депресивних особа настају само у каснијим фазама обраде информација, или оних који указују на значај интензитета афекта као чиниоца когнитивних пристрасности. Резултати истраживања, такође не подржавају претпоставке Теорије проширења и изградње о утицају позитивних емоција на процес пажње, сугеришући недовољност лабораторијске методологије, мада највише коришћене у истраживањима ове теорије, у проверама неких њених поставки. У условима лабораторијски изазваног афективитета, и субклинички изражене депресивне симптоматологије, као најинтензивнији чинилац мерених аспеката пажње показује се сама природа стимулуса, што упркос другачијим предвиђањима аутора дисертације, има велик теоријски и практичан значај.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати су јасно приказани, употпуњени су табелама и графицима. Употребљене анализе одговарају врстама података до којих се долази и питањима на која се жели одговорити. Аутор примерено користи статистичке методе одговарајуће сложености, непрестенциозно и поштујући статистичка правила. Интерпретације резултата су научно и логички утемељене. Добијени резултати су повезани са резултатима других аутора у области. Објашњени су разлози неслагања са резултатима из литературе као и одступања од очекивања. На тај начин приказ и тумачење резултата задовољава све критеријуме научног истраживања и савремене стандарде њиховог описивања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Докторска дисертација је у складу са образложењем теме.
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
Дисертација садржи све битне елементе.

3.	По чему је дисертација оригиналан допринос науци Дисертација описује експериментално истраживање које покушава да одговори на сложен проблем односа варијабли релевантних за више психолошких области чиме на иновативан начин врши синтезу знања и теоријских претпоставки који су тренутно врло удаљене у простору психолошких дисциплина. При одговарању на проблем коришћен је метод у ком су беспрекорно контролисане све релевантне варијабле, а примењено је неколико новина у одабиру узорка (поред самоописних инструмената користе се и објективније, тзв. процесне мере вулнерабилности), у мерењу зависне варијабле (обим пажње се испитује eye-tracking методом) и у избору контролних варијабли (користе се мере позитивног менталног здравља и емоционалне регулације). Резултати не подржавају неке од поставки савремених теорија о дејству афекта и вулнерабилности на неке секвенце когнитивне обраде информација чиме стварају потребу за новим начинима провере ових поставки или чак и за креирање нових претпоставки.
4.	Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања У дисертацији нису запажени недостаци.
X	ПРЕДЛОГ:
	На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
-	да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Зденка Нововић, ванредни професор за ужу научну област Психологија,

др Љиљана Михаић, доцент за ужу научну област Психологија,

др Петар Милин, ванредни професор за ужу научну област Психологија,

др Александра Недић, ванредни професор за ужу научну област Психијатрија

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.